

CoVa

volgens plan?

Een vooronderzoek naar de mogelijkheden
en reikwijdte van een effectonderzoek
van de cognitieve vaardigheidstraining

Samenvatting

Beke // reeks

CoVa volgens plan?

Een vooronderzoek naar de mogelijkheden
en reikwijdte van een effectonderzoek
van de cognitieve vaardigheidstraining

Henk Ferwerda
Anton van Wijk
Nicole Arts
Jos Kuppens

Beke // *reeks*

Samenvatting

De cognitieve vaardigheidstraining (CoVa) is een van de gedragsinterventies voor volwassen justitiabelen die volledig erkend is door de Erkenningcommissie Gedragsinterventies Justitie.

De CoVa-training wordt zowel intra- als extramuraal aan justitiabelen gegeven. Een training bestaat uit 20 sessies. De training wordt in principe door twee vaste trainers per training gegeven en aan een training nemen 10 à 12 personen deel. De training vindt plaats aan de hand van een nauw omschreven lesprogramma (handleiding).

Een van de voorwaarden bij de erkenning was dat er binnen vijf jaar een evaluatie van de effecten van de CoVa-training moest worden uitgevoerd. Voordat een dergelijk onderzoek kan worden uitgevoerd, is het van belang om te bepalen of de CoVa-training wordt gegeven zoals bedoeld c.q. of de training programma-integer is. Hiertoe zijn de volgende drie onderzoeksvragen geformuleerd:

- wordt de gedragsinterventie CoVa consistent en volgens plan toegepast, met betrekking tot de toepassing van de inclusiecriteria CoVa?
- wordt de gedragsinterventie CoVa consistent en volgens plan toegepast, met betrekking tot de randvoorwaarden waaronder de training moet worden uitgevoerd?
- wordt de gedragsinterventie CoVa consistent en volgens plan toegepast, met betrekking tot de uitvoering van de programmahandleiding?

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, zijn in nauw overleg met Reclassering Nederland de aanwezige data vanaf de testfase van CoVa in 2005 verzameld. Resultaat is dat we helaas niet de beschikking hebben kunnen krijgen over alle gegevens met betrekking tot deelnemers, trainingen en trainers. Naast interviews met diverse experts was het volgende bronmateriaal (in bepaalde mate) aanwezig en beschikbaar voor onderzoek:

- registraties over aantallen trainingen, deelnemers, uitval;
- formulieren over het verloop van trainingen en inzet van trainers;
- beoordelingsformulieren van trainers;
- video-opnamen van trainingen.

De resultaten uit het onderzoek zijn uiteindelijk voorgelegd aan een vijftal experts. Aan hen is de vraag voorgelegd welke implicaties de onderzoeksresultaten voor een eventueel vervolgonderzoek naar de effecten van de CoVa zouden moeten hebben.

Uit het onderzoek komt naar voren dat er tot medio 2008 99 trainingen in het land zijn verzorgd. In totaal zijn er 1106 deelnemers gestart met een training en van hen hebben 812 deelnemers de training voltooid (uitval 27%).

Wanneer we voor het beantwoorden van de eerste onderzoeksvraag de onderzoeksresultaten beschouwen, blijkt dat we zicht hebben gekregen op twee van de zeven inclusiecriteria, namelijk de RISC-totaalscore en de score op schaal 11 (denkpatronen, gedrag en vaardigheden) van de RISC. We weten dus niet of alle deelnemers voldoen aan de inclusiecriteria voor de CoVa-training. Voor het gedeelte waar wel informatie over beschikbaar is, blijkt dat 82.8% van de deelnemers aan beide inclusiecriteria voldoet.

De tweede onderzoeksvraag - met betrekking tot de randvoorwaarden voor de training - hebben we geoperationaliseerd aan de hand van uitval en wisselingen van trainers. Een volledige training bestaat uit 20 sessies waarbij elke sessie door twee trainers begeleid wordt. Het blijkt dat er bij 22.4% van de trainingen geen sprake is van uitval en/of wisselingen. Bij de overige trainingen is dit wel het geval met die toevoeging dat het meestal gaat om wisselingen van trainers (68.2%).

De laatste onderzoeksvraag die ingaat op het volgen van de programmahandleiding is geoperationaliseerd aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve beoordelingen van de trainers. Op basis van de resultaten blijkt dat we van de 94 trainers die de afgelopen jaren trainingen hebben gegeven er 46 op basis van zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens kunnen beoordelen. Uit die beoordeling blijkt dat 22% van de trainers – op basis van meerdere bronnen - als slecht beoordeeld wordt.

Zoals aangegeven, zijn de onderzoekresultaten uiteindelijk voorgelegd aan een vijftal deskundigen met de vraag of zij van oordeel zijn of de beschikbare data gebruikt kunnen worden voor een effectonderzoek (retrospectief). In algemene zin vinden de experts dat dit kan, maar dat er getoetst dient te worden in hoeverre bijvoorbeeld de matige kwaliteit van de trainingen, het niet voldoen aan inclusiecriteria of uitval van invloed zijn op de resultaten van de CoVa-training. Voorzichtigheid is wel geboden omdat ondanks alle voorbehouden de resultaten van een dergelijk onderzoek een eigen leven kunnen gaan leiden.

Mocht er overigens besloten worden een retrospectief effectonderzoek uit te voeren dan is de ruwe schatting dat er maximaal 725 deelnemers in het onderzoek kunnen worden betrokken. Gezien deze omvang is het aantal te onderzoeken variabelen c.q. het aantal te controleren variabelen op voorhand beperkt. Zeker is dat er gekeken moet worden naar het type training (intramuraal of extramuraal), de inclusiecriteria, het vroegtijdig afvallen uit een training door de deelnemer, de uitval van trainingen, de wisselingen van trainers en de kwaliteit van de trainers.

Om de effecten van de CoVa goed te kunnen onderzoeken, is sowieso prospectief onderzoek nodig. Onderhavig onderzoek maakt duidelijk dat er dan wel voldoende aandacht moet zijn voor de systematische verzameling van relevante data met behulp van een vooraf op te stellen dataverzamelingsformat.